

ZPRÁVY

K VÝROČÍ doc. PhDr. JOSEFA LANGMEIERA, CSc.

12. ledna 1991 bylo psychologu a dlouholetému vedoucímu Kabinetu psychologie ILF docentu Langmeierovi sedmdesát let. Nepokusím se zde ani rekapitulovat jeho životní dráhu a dílo — to jsme učinili již u příležitosti dřívějšího výročí, ani přehlédnout jeho učitelské a autorské působení v nedávných letech — to je ještě v živé paměti odborníků i veřejnosti. Chci touto zmínkou pouze připomenout jeho stálou přítomnost mezi námi — v současnosti sice méně vnějškově nápadnou, avšak neméně působivou než dříve.

Pro mnohé z nás se docent Langmeier stal téměř zosobněním naší klinické psychologie, jejích průkopnických kroků i jejího obtížného růstu a zrání. Také však i jejího pojetí jako vědecky založeného oboru čerpajícího svůj smysl z osobní služby psychologa těm, kteří jeho pomoc potřebují: dětem i dospělým, jednotlivcům i rodinám, lékařům i vychovatelům. V posledních letech předává oficiální podobu tohoto svého povolání do rukou věkově mladším a věnuje svůj um službě strádajícím v podobách, které jsou očím veřejnosti více skryty. Avšak my, kteří jsme měli příležitost učit se a pracovat v ovzduší jeho mimořádného vlivu (věřím, že mluvím za stovky, možná tisíce kolegů), ani nemůžeme jinak, než žít a pracovat dále s ním jako svým vnitřním vzorem i tak trochu svědomím. Docent Langmeier nám byl a je nejen mimořádným zdrojem psychologického poznání a umění ve svém díle. Snad ještě podstatnější pro nás následovníky je jeho osobní příklad životní moudrosti a statečnosti, které vytrvale osvědčoval v těžkých dobách a v náročném postavení. Dokázal nepodléhat malomyslnosti ani nátlaku a důvtipně a trpělivě prosazovat možnosti psychologické pomoci potřebným i možnosti vzdělávání odborníků zároveň kvalitních, lidsky citlivých a hotových k službě.

Pro nekompromisnost, s níž docent Langmeier dával přednost vlastnímu svědomí před politickou konformitou, byly mu nejvyšší pedagogické a vědecké hodnoty odepřeny, ač mu pro jeho dílo nepochybně patří. Pro nás však se stal skutečným profesorem — učitelem, který nejen zprostředkuje, ale zároveň vyznává své učení a tím získává a vychovává své žáky. To je mnohem více, než může jakkoli přidělený titul zmoci. Zůstává nám v tomto ohledu vůdcem i neustálou výzvou k pokračování v jeho díle. Díky za to.

K. Balcar

PROCES TECHNOLOGICKÉ ZMĚNY A JEHO VLIV NA PRÁCI

Ve dnech 9. až 13. září 1990 proběhlo v Siofóku (Maďarsko) pracovní setkání pořádané Evropskou sítí organizačních a pracovních psychologů (ENOP) a Maďarskou koordinační radou pro psychologii práce (MLKT) na téma: Proces technologické změny a jeho vliv na práci. Jednání se aktivně, většinou i přednesením sdělení, účastnilo 35 odborníků ze třinácti zemí.

Jednání zahájil L. Héthy (president Maďarské koordinační rady pro psychologii práce). Charakterizoval změny a problémy, k nimž v Maďarsku dochází v souvislosti se zaváděním tržní ekonomiky a privatizace. Podrobněji se zaměřil na problematiku zaměstnanosti a odborné přípravy pracovníků. Ukazuje se, že systém odborné přípravy, který je

silně centrálně řízen, není citlivý vůči technologickému rozvoji.

F. Blackler (Univ. of Lancaster) v příspěvku „Technologická volba a organizační kultura; užití Ungerovy teorie sociální rekonstrukce“ navázal na analýzu zavádění nových technologií v oblasti mikroelektroniky, kterou provedl před třemi lety. V určitých směrech ji korigoval a doplnil zejména o operace kognitivních a institucionálních faktorů, které považuje za ústřední. Předpokládaný vysoký růst nezaměstnanosti v souvislosti se zaváděním nových informačních technologií se nepotvrdil. Analyzoval alternativní styly plánování na dvou modelech (Model 1 — úkolově a technologicky orientovaný přístup a Model 2 — přístup orientovaný na organizaci a konečného uživatele). Uvedl charakteristiky rozvoje a zavádění nových technologií ve Velké Británii. V oblasti sociální teorie analýzu zaměřil na zodpovězení dvou otázek: